

Farmakonomstuderendes erfaringer med tværprofessionelt samarbejde

Af Mira El-Souri¹, Jytte Muszynski², Tina Bolvig², Bente Anni Sørine Andersen³, Maria Lykke Wollesen³, Mette Ernst³, Mette Madsen³, Noam Hybholt Ftaya² og Charlotte Verner Rossing¹

1 Pharmakon – Forskning og Udvikling, 2 Farmakonomuddannelsen, 3 Københavns Professionshøjskole

I et sundhedsvæsen med et stadigt stigende antal ældre og multisyge borgere er tværprofessionelt samarbejde vigtigt. En måde at styrke samarbejdet på er at lade studerende på tværs af professioner mødes og samarbejde om konkrete opgaver.

Farmakonomstuderende har siden 2019 været involveret i et tværprofessionelt forløb afholdt af Københavns Professionshøjskole (KP). Her har de bidraget med feedback på andre studerendes ideer til løsninger på patientcases. Evalueringen af forløbet i 2021/2022 viste, at farmakonomstuderende, trods deres beskedne involvering i forløbet, opnåede forståelse for vigtigheden af tværprofessionelt samarbejde og lærte om egne og andres kompetencer.

I 2024/2025 blev der derfor udbudt et tværprofessionelt forløb som et valgfag på farmakonomuddannelsen, hvor farmakonomstuderende sammen med sygeplejerske-, fysioterapeut-, psykomotorisk terapeut-, socialrådgiver- og pædagogstuderende fik undervisning og løste opgaver i tværfaglige grupper.

Evalueringen af forløbet viser tydeligt, at de studerende fik øget indsigt i egne og andres arbejdsområder og en forståelse af, at denne indsigt er vigtig for et bedre samarbejde i deres fremtidige arbejdsliv og er til gavn for patienten.

Projektet blev præsenteret på FIP 2025 med en poster, og her kan du se de overordnede resultater.

Fakta om projektet

Projekttitel:

Tværprofessionelt samarbejde og læring på farmakonomuddannelsen (projektsiden)
Formål: At evaluere de studerendes tilfredshed med og udbytte af det nye valgfag i forhold til tværprofessionelt samarbejde og læring mellem studerende.

Periode:

Valgfag udbudt til de studerende i december 2024-januar 2025.

Metode:

Afdækning af tilfredshed og udbytte hos de studerende fra både farmakonomuddannelsen og Københavns Professionshøjskole (KP) ved:

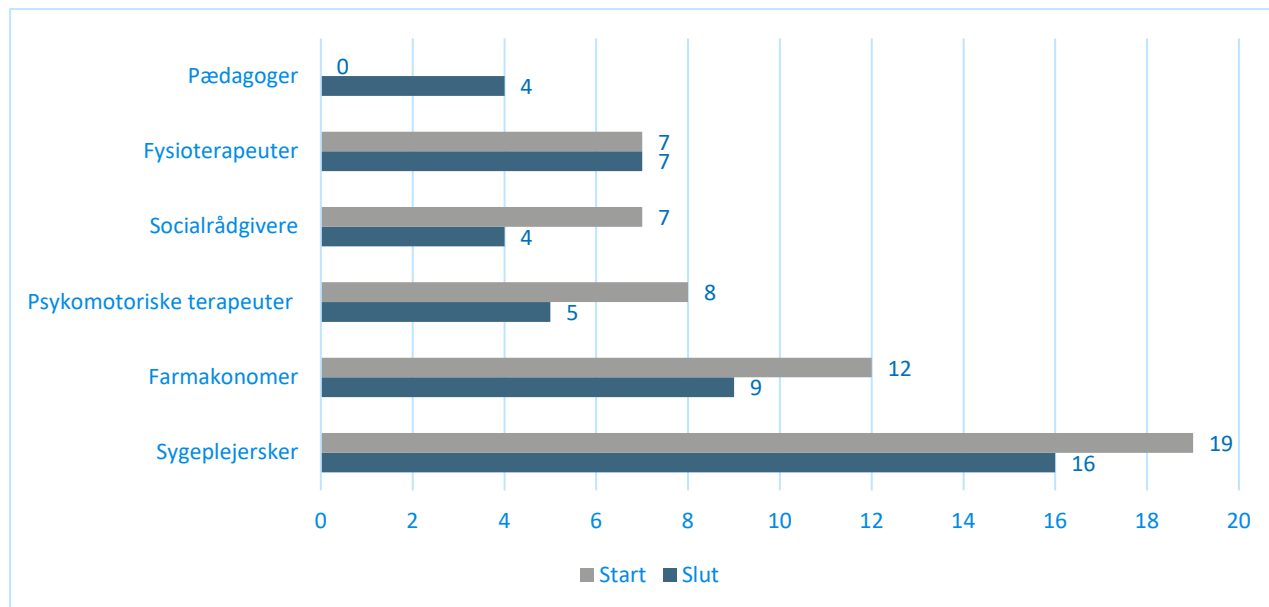
- Spørgeskemaundersøgelse før og efter forløbet
- Fokusgruppeinterview med fem studerende samt to enkeltinterviews.

Samarbejdspartnere:

Farmakonomuddannelsen, Københavns Professionshøjskole (KP) og Pharmakon Apotek – Forskning og Udvikling

Resultaterne bygger på en spørgeskemaundersøgelse før og efter forløbet, et fokusgruppeinterview og to enkeltinterviews med studerende ved forløbets afslutning. Der deltog i alt 77 studerende i forløbet, heraf udfyldte 53 (69 %) spørgeskemaet ved forløbets start og 45 (58 %) ved slut (figur 1).

I interviewene deltog tre farmakonomstuderende, to socialrådgiverstuderende, en pædagogstuderende og en fysioterapeutstuderende.



Figur 1. Fordelingen af de studerende, der besvarede spørgeskemaet hhv. ved start og ved slut

Det tværprofessionelle samarbejde og dets betydning for det fremtidige arbejdsliv

De studerendes nysgerrighed på hinanden har ført til en dybere forståelse af andre professioners faglige kompetencer og en erkendelse af, at det vil resultere i bedre samarbejde og færre misforståelser i deres fremtidige arbejdsliv. Dette vil i sidste ende være til gavn for patienten.

"Man finder ud af, hvordan samarbejdet kan blive lettere, fordi man forstår hinanden bedre, når man forstår professionens kerneområde, hvis man kan sige det sådan. [...] Men at det måske er blevet nemmere, at det ikke er farligt at spørge andre professioner, som man ikke har nogen viden omkring. Faktisk være nysgerrig på det, fordi det er sådan man udvikler sig, og det er sådan borgeren får de bedste rammer."
(Socialrådgiverstuderende).

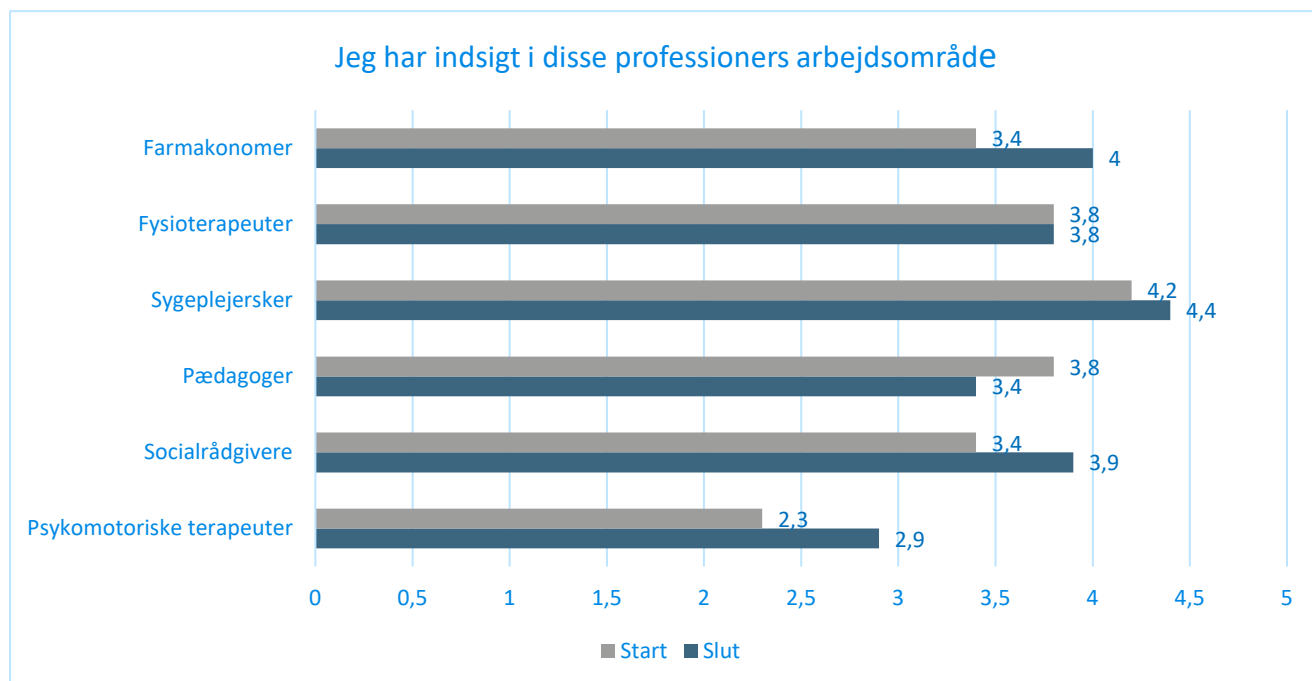
For farmakonomstuderende, der ofte arbejder i en mere afgrænset faglig kontekst på apoteket, har det været en vigtig erfaring at få indblik i, hvordan deres faglighed kan spille sammen med andre, og hvordan det kan styrke samarbejdet omkring patienten.

"... men også det her med at se, hvordan andre professioner arbejder. Hvad deres dagligdag indebærer, og hvordan vi ligesom kan arbejde sammen, hvordan vi kan sparre i hverdagen ... Jeg har fået den opfattelse af farmakonomer, at det er meget mere pakket sammen. Der er ikke rigtig nogen, der ved hvad de laver, så jeg tænkte, at det kunne være spændende at se, hvad de ved om os." (Farmakonomstuderende).

De studerende har kunnet se, at det øgede kendskab til hinandens arbejdsområder kan resultere i større forståelse og færre misforståelser i det fremtidige samarbejde:

"... Jeg har bare også hørt meget om, at på nogle arbejdspladser, så er sygeplejersken kommet med en ting de ville og så har socialrådgiveren været

den irriterende, der stort set – har sagt, det må man ikke eller et eller andet. Det er jo rigtig godt at lære at samarbejde. For at forstå lidt om hinandens faglighed. Så man ikke bare tænker 'ej hvor er den socialrådgiver dum' fordi hun siger det er ikke lovligt." (Fysioterapeutstuderende).



Figur 2. Gennemsnitlig besvarelse på spørgsmålet: "Jeg har indsigt i disse professioners arbejdsområde" på en skala fra 1-5, hvor 5 betyder "ja, absolut".

Nysgerrighed og dialog gjorde de studerende klogere på hinandens arbejdsområder

De studerende har fået indsigt i egne og hinandens faglige arbejdsområder (figur 2). For mange studerende – særligt farmakonomstuderende – har mødet med andre professioner været en øjenåbner. Det har givet anledning til refleksion over egen faglighed og skabt en nysgerrighed på, hvordan andre arbejder og tænker.

"Og så altså ud over at vi laver det her case-samarbejde, så har vi også haft mange gode samtaler om, hvad det ellers indebærer at være socialrådgiver for eksempel eller være

sygeplejerske, og hvordan deres system fungerer." (Farmakonomstuderende).

At formidle viden om deres egen profession har givet de studerende en følelse af stolthed og en dybere forståelse for deres eget fag og dets bidrag. Denne proces har skabt en følelse af værdi og fællesskab blandt de studerende.

"Det var fedt at komme med noget viden og ligesom hjælpe casen på vej, og de andre med deres viden." (Farmakonomstuderende).

Farmakonomstuderende har også skullet fortælle om deres arbejdsområder, og de andre studerende har fået øjnene op for, hvad farmakonoms arbejdsområde er, og hvordan de kan bruge denne faglighed:

"Jeg synes, jeg har fået en større tiltro til andre fagligheder. Også en bedre forståelse af, hvad det er, de kan. Jeg kan faktisk bede dem om råd, når jeg har behov for det, for ellers ville jeg ikke vide, hvad de kunne svare på. Er det farmakonomer, så ved jeg, hvad jeg kan ringe dem op og bede dem om. Altså spørge ind til noget medicin, hvis der er noget, jeg er i tvivl om, eller ringe til dem og sige: 'Der er de her og de her symptomer. Har du nogen gode ideer?'" (Fysioterapeutstuderende).

Samarbejdet mellem de studerende gjorde det muligt at se problemstillinger fra flere vinkler

Samarbejdet gav de studerende mulighed for at se problemstillinger fra flere vinkler og opdage, hvordan forskellige fagligheder kan supplere hinanden.

"Det er jo meget behageligt, og sådan mærker man at man ved noget og har en anden synsvinkel end de andre nødvendigvis har." (Fysioterapeutstuderende).

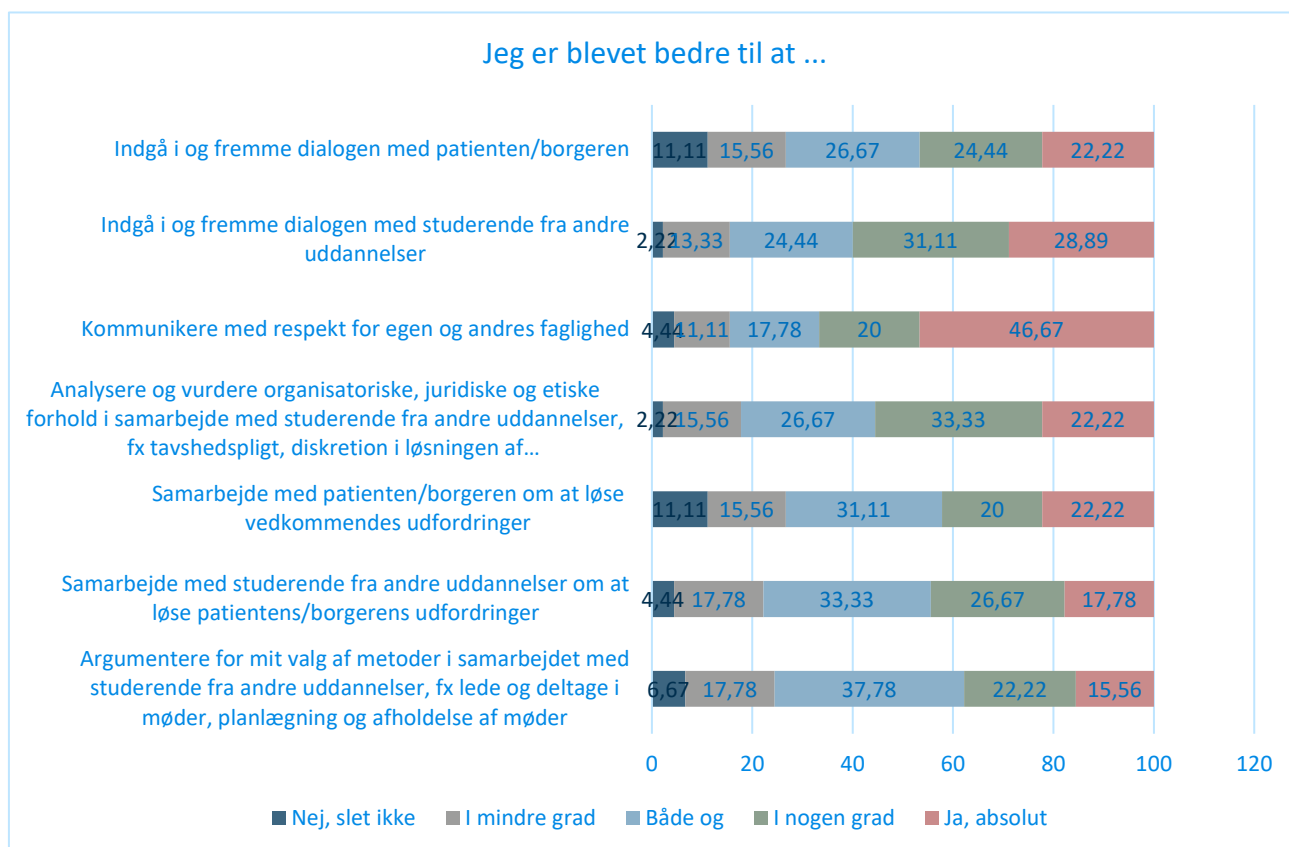
De studerende har gennem undervisningen fået øjnene op for, at de deler en fælles værdi på tværs af uddannelserne: at hjælpe mennesker.

"Vi havde om professionsetik og de forskellige professionsetikere fra alle professionerne ... Vi er alle der, hvor vi er, fordi vi har lyst til at arbejde med mennesker på den måde, vi gør, og at kunne hjælpe." (Socialrådgiverstuderende).

Arbejdet i grupper blev et sted, hvor de studerende kunne afprøve kommunikationsformer og samarbejdsmodeller i praksis. Nogle grupper lavede samarbejdskontrakter og diskuterede, hvordan de ville håndtere uenigheder. Det gav anledning til refleksion over, hvordan man bedst strukturerer samarbejde i en tværprofessionel kontekst.

Gennem gruppearbejdet har de studerende fået øgede kompetencer, specielt inden for kommunikation og samarbejde (figur 3).

"Og også kommunikere lidt mere menneskeligt. Når der kun er én faglighed sammen, går det hurtigt op i fagsprog, og det skal man ligesom



Figur 3. Fordelingen af de studerende besvarelser (%) til spørgsmålet "Jeg er blevet bedre til at ..."

*lægge fra sig, når man arbejder tværfagligt.”
(Fysioterapeutstuderende).*

Arbejdet i grupper blev af mange betragtet som den vigtigste del af forløbet. Det var her, de studerende oplevede, at de kunne lære af hinanden og få mest muligt ud af det tværfaglige samarbejde. For farmakonomstuderende var det især i mødet med andre fagligheder, at læringen tog form.

Konklusion

De studerende vurderer, at de er blevet bedre til at samarbejde, kommunikere med respekt for andres faglighed og forstå, hvordan forskellige professioner kan supplere hinanden i løsningen af komplekse problemstillinger. For farmakonomstuderende har det været særligt givende at få indblik i, hvordan deres faglighed kan spille sammen med andre – og hvordan de kan bringe deres viden i spil uden for apotekets rammer for i den sidste ende at styrke samarbejdet omkring patienterne.

De studerende har opnået øget indsigt i både egne og andres fagligheder. For mange har det været en værdifuld erfaring at få mulighed for at samarbejde med andre professioner og reflektere over, hvordan man bedst kommunikerer og bidrager, og hvordan disse kompetencer kan styrke samarbejdet i et fremtidigt arbejdsliv til gavn for patienten.

Tak til alle de studerende, der medvirkede i spørgeskemaundersøgelsen og i interviews.